

Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

Nyhetsbrev fra KOM

mai–juni 2022

Til KOMs samarbeidsaktører

KOMs hovedaktiviteter i mai–juni

KOM tilstandsrapport 2021 publisert

KOM har publisert vår årlige tilstandsrapport som gir en oversikt over den nasjonale situasjonen på menneskehandelområdet.

I rapporten gir vi kunnskap om

- **utfordringer, satsinger og anbefalinger**
- **flyktninger fra Ukraina** – risikobilde, tiltak og anbefalinger
- **gjennomførte tiltak** for å bistå og beskytte antatte ofre for menneskehandel, ved temaene oppholdstillatelse, assistert retur, barnevernstiltak, helsehjelp og bo- og oppfølgingstiltak
- **straffesaker** om menneskehandel

Rapporten er sendt til våre samarbeidsaktører og er publisert på politiets nettsider, se [KOM tilstandsrapport 2021](#).

Se også [nettsak](#) på politiet.no.

Ved ønske om trykkede eksemplarer av rapporten, kontakt oss på KOM.pod@politiet.no.

Rapporten er utarbeidet på bakgrunn av innspill fra en rekke av KOMs samarbeidsaktører. **Tusen takk for gode innspill og godt samarbeid om rapporten!**

KOM nasjonalt seminar gjennomføres høsten 2022

KOM arrangerer vårt årlige nasjonale seminar om menneskehandel **26. oktober**.

Vi har konkludert med å gjennomføre seminaret **digitalt**, slik at vi når flere fagmiljøer nasjonalt, og at det på egne initiativ kan tilrettelegges for lokale samlinger i tilknytning til seminaret.

Vi har fått gode tilbakemeldinger på KOMs digitale sendinger, som enklere lar seg kombinere med andre arbeidsoppgaver og også blir tilgjengelige i ettertid.

Vi satser på en fysisk KOM samling i 2023.

Nærmere informasjon om program og påmelding for seminaret gis senere og i egne e-poster.

KOMs hovedaktiviteter i mai–juni

Deltakelse i internasjonale fora

Sammen med Justis- og beredskapsdepartementet (JD), deltar KOM i **Østersjørådets (CBSS) arbeidsgruppe** Task Force against Trafficking in Human Beings (CBSS TF-THB).

Fra 1. juli 2021 overtok Norge formannskapet i Østersjørådet.

Arbeidsgruppen CBSS TF-THB avholdt et todagers **møte** 11.-12. mai i Oslo, se [her](#). Agenda var håndteringen av ukrainske flyktninger etter Russlands invasjon av Ukraina, med presentasjoner fra UDI, Caritas og KOM, og utvikling av arbeidsgruppens ulike prosjekter og oppgaver.

For mer informasjon om arbeidsgruppens aktiviteter, se [her](#).

Arbeid knyttet til flyktnings situasjonen etter invasjonen av Ukraina

I samarbeid med flere aktører, har KOM bidratt til å utarbeide **informasjonstiltak** rettet mot ukrainske flyktninger (på engelsk, ukrainsk og russisk). Materiellet er publisert, se side 6 i nyhetsbrevet for nærmere informasjon

KOM har også bidratt til **webinar** for kommunalt ansatte i regi av Helse- og sosialtjenestene, se side 6 i nyhetsbrevet for nærmere informasjon.

Vi ga i forrige nyhetsbrev informasjon om gjennomførte tiltak etter et felles **oppdrag** fra departementene til POD, UDI og Bufdir, med fokus på oppfølging av kommunene for å redusere risiko for utnyttning. Bufdir har koordinert oppdraget. I siste del av oppdraget har direktoratene og KOM i juni lagt frem en oversikt over tiltak mot menneskehandel for flyktninger fra Ukraina og anbefalte fremtidige tiltak.

KOMs hovedaktiviteter i mai–juni

Andre arbeidsprosesser

KOM **deltok** i mai på møte med NAV Grünerløkka (HTSO) og på ROSA-seminar.

KOM **deltok** på heldagsmøte i politiets nasjonale kompetansegruppe i juni, herunder med presentasjon om tiltak mot menneskehandel i Norge og Norden for å forebygge utnyttelse av flyktninger fra Ukraina.

KOM har i mai/juni bidratt i en **arbeidsgruppe** i kompetansegruppen for å videreutvikle indikator- og sjekklister for menneskehandel på politiets fagportaler.

KOM har samarbeidet videre med Fafo-forsker Anette Brunovskis om endringer i og slutfase av **MSE-prosjektet** (samarbeidsprosjekt med UNODC, "Estimating the prevalence of trafficking in persons in Norway using the Multiple Systems Estimation methodology"). Vi har mottatt utkast til sluttrapport, som forventes ferdigstilt etter sommeren.

Andre arbeidsprosesser

KOM utarbeider oversikt over **rettsavgjørelser** (straffesaker, utlendingssaker og dommer fra EMD). Oppdatert oversikt pr. 30. april 2022 er publisert, se neste side i nyhetsbrevet for nærmere informasjon.

Forrige **nyhetsbrev** fra KOM var for perioden januar–april 2022. Neste nyhetsbrev fra KOM blir for perioden juli–september.

Rettsavgjørelser

Oversikt over rettsavgjørelser om menneskehandel pr. 30. april publisert

KOM utarbeider oversikt over rettsavgjørelser (straffesaker, utlendingssaker og dommer fra EMD).

Oversikten oppdateres hvert tertial.

Oppdatert oversikt pr. 30. april 2022 er sendt ut tidligere til våre samarbeidsaktører og er publisert på politiet.no/menneskehandel, se [her](#).

Oppdateringer fra siste tertial 2021 fremgår av neste side. For KOMs sammendrag av disse dommene og mer om ankeavgjørelsene, se oversikten.

Pr. 1. tertial i 2022 var det ikke avsagt dommer om menneskehandel.

Neste oppdatering blir 31. august 2022.

Frifinnelsesdom i Hedmarken tingrett er rettskraftig

En kvinne og to menn fra Romania ble i Hedmarken tingrett **frifunnet** for tiltale om å ha medvirket til å utnytte og/eller forlede en mindreårig rumensk jente til prostitusjon i Norge, se [THEDM-2020-52736](#), 2020-12-03

Frifinnelsen for menneskehandel ble **anket** til Eidsivating lagmannsrett. Anken ble henvist til ankeforhandling, men ble trukket 2021-11-05 som følge av at rumensk rett avsto begjæring om midlertidig **overlevering** av en av de tiltalte som sonet en dom i Romania. Dommen i Hedmarken tingrett er således rettskraftig.

Lagmannsrettsdom i Lime-saken er rettskraftig

Vi skrev i forrige nyhetsbrev at lagmannsrettsdommen i Lime-saken er blitt rettskraftig, se [LB-2018-102939-2](#), 2021-09-10. **Anker** til Høyesterett ble ikke tillatt fremmet.

Aktuelle norske tiltak, rapporter og forskning

Flyktninger fra Ukraina og risiko for utnyttelse – informasjonstiltak fra myndighetene

UDI har i samarbeid med Hdir, Bufdir, POD, KOM, Kripos og PU utformet informasjonsmateriell rettet mot ukrainske flyktninger.

Disse gir et felles budskap om at personer som er utsatt for vold, overgrep eller utnyttelse kan få hjelp, med en felles tilnærming til kontaktpunkter til bistand og henvisning til hjelpetelefoner.

Budskapet er rettet mot søkere ved registrering og i mottak og formidles via informasjonsskjermer, plakater og informasjonsskriv. Se [her](#) for de nedlastbare informasjonsskiltene.

Via QR-kode sendes man til en landingside for [de som kan være utsatt](#) på udi.no, der språket på landingssiden følger språket på plakaten. Fra denne siden kan man sluses til en nettside for [hjelpere](#) på udi.no, der det igjen lenkes videre til nettressurser og samarbeidsetatenes sider. Sidene er også lett tilgjengelige fra [UDIs hovedside om Ukraina](#), og her finner man også språkvalg (norsk, engelsk, ukrainsk, russisk).

Flyktninger fra Ukraina og risiko for utnyttelse – informasjonstiltak fra myndighetene

Politiet har også, i et bredt samarbeid med andre aktører, utformet informasjonsmateriell rettet mot ukrainske flyktninger:

- forebyggende informasjonsskilt til bruk på grenseoverganger, ankomststeder og knutepunkter
- nasjonal mal for vitsett kort for politidistriktets menneskehandelsfunksjoner til bruk i operativ og oppøkende virksomhet
- forebyggende informasjonsfilm på sosiale medier.

For politiets informasjonsmateriell, se [her](#).

Det er også gjennomført flere kompetansehevingstiltak for kommunalt ansatte m.fl.

- webinar 20. april i regi av RVTS Øst om utnyttelse av sårbare personer, med særskilt fokus på ukrainske flyktninger, se opptak [her](#).
- webinar 12. mai i regi av Hdir om risiko for utnyttelse og menneskehandel, se opptak [her](#).

Aktuelle norske tiltak, rapporter og forskning

Politiske tiltak

Norge leverte i mai sin niende periodiske rapport til **FNs torturkomité (CAT)**, se [her](#). Et utkast til rapporten har vært på høring. Statene leverer periodiske rapporter hvert fjerde år om etterlevelsen av forpliktelser som følger av FNs torturkonvensjon.

Regjeringen vedtok i juni en ny forskrift om deling av taushetsbelagte opplysninger og behandling av personopplysninger i det tverretatlige samarbeidet mot **arbeidslivskriminalitet** (akrim-informasjonsforskriften), se [her](#).

Stortinget vedtok i juni endringer i utlendingsloven om tilsyn med omsorgen for enslige mindreårige som bor i asylmottak. Endringene innebærer at det etableres en **statlig tilsynsordning** for omsorgen med enslige mindreårige som bor i asylmottak, se [her](#).

Stortinget behandlet i juni **årsmeldingen** for 2021 fra Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM), se [her](#) for meldingen og Stortingsbehandlingen.

Representantforslag

Stortinget behandlet i mai et representantforslag fra Kristelig Folkeparti om å sikre **ureturnerbare** asylsøkeres rett til å ta lønnet arbeid samt retten til grunnleggende **helsehjelp** for alle som oppholder seg i Norge. Representant-forslaget ble ikke vedtatt, se [her](#).

Stortinget drøftet i mai et forslag fra representanter fra MDG om å hente hjem norske barn og kvinner fra interneringsleirer i **Syria**. Forslaget innebærer at de som har bedt om hjelp til å komme tilbake til Norge, skal få bistand til dette. Forslaget fikk ikke tilslutning fra et flertall i Stortinget, se [her](#). I mai besvarte justisministeren også skriftlig spørsmål fra Lan Marie Nguyen Berg (MDG) om **repatriering** av norske statsborgere som har vært utsatt for **menneskehandel**, se [her](#).

Stortinget behandlet i juni et representantforslag fra Fremskrittspartiet om kontroll med hvilke personer som engasjerer seg i arbeidet med **ukrainske flyktninger**. Forslaget ble ikke vedtatt, se [her](#).

Aktuelle norske tiltak, rapporter og forskning

Rapport fra Riksrevisjonen

Riksrevisjonen la i juni fram Dokument 3:8 (2021–2022) "Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes innsats mot vold i nære relasjoner", se [her](#).

Riksrevisjonen viser til at undersøkelsen samlet viser alvorlige svakheter ved myndighetenes innsats mot vold i nære relasjoner, og at det er risiko for at de voldsutsatte ikke får den hjelpen de trenger.

Undersøkelsen er overlevert til Stortinget for behandling, se [her](#).

Rapporter fra tverretattlig a-krim samarbeid

Arbeidstilsynet, NAV, politiet og Skatteetaten publiserte i mai rapporten "Felles årsrapport for etatenes innsats mot arbeidslivskriminalitet 2021", se [her](#).

A-krimssamarbeidet i Møre og Romsdal har i mai utarbeidet en rapport om utnyttelse av arbeidstakere og annen arbeidslivskriminalitet i deler av verftsindustrien i Møre og Romsdal, se [her](#).

Aktuelle norske tiltak, rapporter og forskning

Forskningsrapporter og digitale seminarer

Fafo lanserte i juni rapporten "Grov utnyttning av utenlandske arbeidstakere. Gråsonen mellom det regulære arbeidslivet og menneskehandel", Fafo-rapport 2022:14, se [her](#).

Rapporten tar utgangspunkt i Kirkens Bymisjon i Oslo sitt arbeid med grovt utnyttede arbeidstakere, og beskriver regelverk, dagens hjelpeapparat og hindringer for utnyttede arbeidstakere i å ta opp kampen mot arbeidsgiverne.

Rapporten ble lansert på et Fafo Østforum seminar, se opptak [her](#).

Fafo lanserte i mai andre delrapport om implementering av Bufdirs digitale læringsverktøy om overgrep mot barn Jeg Vet og Snakkemedbarn.no, se [her](#).

Andre rapporter

Fair Play Bygg Oslo og Omegn publiserte i mai årsrapport for 2021, se [her](#).

Pro Sentret publiserte i mai årsrapport for 2021, se [her](#).

Aktuelle internasjonale tiltak, rapporter og forskning

GRETA

GRETA's tredje evaluering av Norges gjennomføring av konvensjonsforpliktelsene etter Europarådets konvensjon om tiltak mot menneskehandel, ble publisert i en rapport av 8. juni 2022, se [her](#).

Rapporten har et overordnet fokus på rettsikkerheten til ofre for menneskehandel og tilgang til effektive rettsmidler. Rapporten gir også andre vurderinger knyttet til Norges implementering av Europarådskonvensjonen, sett hen til GRETA's tidligere evalueringsrapporter om Norge.

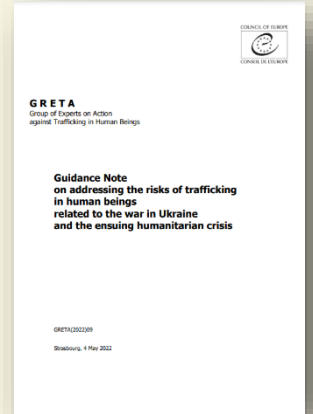
GRETA har også publisert tredje evalueringsrapport om Portugal [her](#), om Bosnia and Herzegovina [her](#), og om Armenia [her](#).

GRETA forts.

GRETA publiserte i mai "Guidance Note on addressing the risks of trafficking in human beings related to the war in Ukraine and the ensuing humanitarian crisis", se [her](#).

GRETA gjennomførte i mai et webinar "Addressing the risks of human trafficking related to the war in Ukraine: what responses are needed?", se [her](#) for informasjon om webinarret.

Aktuelle internasjonale tiltak, rapporter og forskning

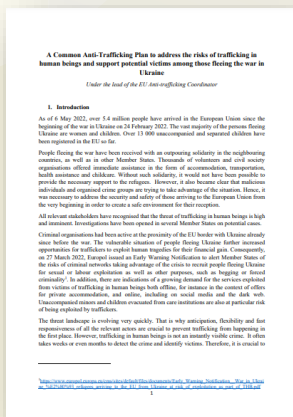
OSCE

Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) arrangerte i juni et møte mellom nasjonale koordinatører og rapportører på menneskehandelsfeltet, se mer informasjon om møtet [her](#).

Det ble også arrangert et rundebordsmøte i mai med fokus på beskyttelse av flyktninger fra Ukraina, se [her](#).

EU-kommisjonen

EU-kommisjonen publiserte i mai "A Common Anti-Trafficking Plan to address the risks of trafficking in human beings and support potential victims among those fleeing the war in Ukraine", se [her](#). EUs Anti-Trafficking Coordinator, Diane Schmitt, har utviklet planen sammen med EU-byråer og -land.

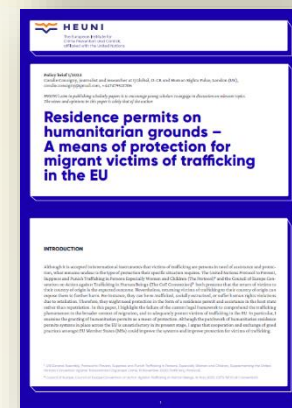

Finland

HEUNI publiserte i juni rapporten "New cooperation model for the prevention and supervision of the exploitation of migrant workers", se [her](#) for sammendrag av rapporten på engelsk.

HEUNI har på oppdrag fra Innenriksdepartementet igangsatt en ny studie for å forbedre avdekking av utnyttelse i menneskehandel, se [her](#).

HEUNI har også publisert studien "Residence permits on humanitarian grounds – A means of protection for migrant victims of trafficking in the EU", se [her](#).

A photograph of a field of poppies at sunset. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow. The poppies are in various stages of bloom, with some fully open and others as buds. A large, semi-transparent white circle is overlaid on the right side of the image, containing the text.

**Vi ønsker alle
en god sommer!**

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

KOM
Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel (KOM) er et av tiltakene i myndighetenes arbeid mot menneskehandel, med en overordnet funksjon å være pådriver for tverretatlig og tverrfaglig samarbeid. KOM er administrativt underlagt Politidirektoratet og har et eget mandat fra Justis- og beredskapsdepartementet.

KOM skal

- være et virkemiddel for samordning mellom myndigheter og organisasjoner.
- bistå med metoder for identifisering og mobilisering av bistand og beskyttelse til ofre.
- bidra med tverrfaglig informasjonsutveksling og kompetanseheving
- KOM skal ikke ha en operativ rolle i enkeltsaker

Nyhetsbrevet inngår som del av oppdraget i mandatet om å bidra til tverrfaglig informasjonsutveksling og kompetanseheving innen feltet menneskehandel.

Du finner rapporter og verktøy fra KOM på politiet.no/menneskehandel.

KOMs kontaktliste

KOM sender jevnlig ut informasjon til alle som står på vår kontaktliste (nyhetsbrev, oversikt over rettsavgjørelser, KOM-rapport mv.).

Dersom du ønsker å stå på kontaktlisten, kan du sende e-post til KOM.pod@politiet.no.